

Klimatických utečencov bude pribúdať

Daniela Balázová
Bratislava

K migrácii prispievajú rôzne faktory vrátane klimatických zmien. „Už teraz vidno, že ľudia sa sťahujú z oblastí, kde je sucho a rozširuje sa púšť, kde je nedostatok vody a zdrojov,“ povedala v rozhovore pre Pravdu nositeľka Pulitzerovej ceny **Deborah Nelsonová**, docentka investigatívnej žurnalistiky na Marylandskej univerzite, ktorá sa zameriava na oblasť vedy a životného prostredia. Na Slovensku prednášala na tému Ako písať o svete, ktorý sa mení v rámci projektu Nadácie Tatra banky.

Triedite odpad?

Samozrejme, to je to najjednoduchšie. V Spojených štátoch máme všade nádoby na triedený odpad, to je základ. Z hľadiska klimatických zmien je však možno dôležitejšie to, aby v každej domácnosti rozumnejšie využívali klimatizáciu, prípadne ju vôbec nemali a zamysleli sa nad tým, čo môžu urobiť pre ochranu životného prostredia. A aj tu v Európe by ste mali viac myslieť na to, že niektoré politiky, ktoré sa zdajú byť v súlade s ochranou životného prostredia, takými v skutočnosti nie sú. Napríklad podpora spaľovania dreva.

Prečo ste sa ako novinárka rozhodli zamerať sa na klimatické zmeny?

Žijem v oblasti, kde sa nás týka stúpanie hladín oceánov. Moji študenti začali skúmať, koho všetkého bude zvýšenie hladiny ovplyvňovať. Šli sme aj do minulosti, aby sme zistili, aký dosah už mali záplavy na ľudí.

Ktoré zistenia vás najviac prekvapili?

Bola som prekvapená, ako dramaticky stúpol počet záplav. Keď sme sa ľudí pýtali, koľko záplav zažili a o koľko viac ako v minulosti, povedali, že nevedia. Hovorili, že to nikto nikdy nezaznamenával, ale majú pocit, že je ich viac. Tak sme so študentmi

robili prieskum z dát o náraste hladiny, ktoré zaznamenávajú malé prístroje na pobreží. Zistili sme, že ten počet sa za 60 rokov skutočne stroj- až spätnásobil. Dosahy to má také, že ľudia z nižšie ležiacich častí sa musia vysťahovať vyššie a sú to väčšinou ľudia z chudobnejších pomerov, ktorí nedostávajú ani nijakú pomoc od štátu. Problém sa tým však nevyrieši, voda stúpa.

Vojna v sudánskom Darfúre začiatkom 21. storočia býva označovaná za prvý konflikt spôsobený klimatickou zmenou. Súhlasíte s tým?

Ten konflikt som osobitne neskúmala. No tiež som čítala o tom, že veľkú úlohu tam zohralo sucho a sťahovanie ľudí, čo bolo spôsobené klimatickými zmenami.

Budú podľa vás vo svete pribúdať klimatickí utečenci?

Existujú dôkazy o tom, že klíma je jedným z faktorom migrácie. Sú, samozrejme, aj ďalšie faktory, ktoré prispievajú k migrácii. Už teraz však vidno, že ľudia sa sťahujú z oblastí, kde je sucho a rozširuje sa púšť, kde je nedostatok vody a zdrojov. Určite budeme migráciu vidieť vo väčšej miere a bude to spôsobovať problém.

Mala by sa rozvojová pomoc viac zamerať na zmiernenie dosahov klimatických zmien?

To je otázka skôr pre vedcov a tých, čo tvoria politiky. Ale, samozrejme, písali sme články o Bangladéši, indonézskej Jakarte, Bangkoku, teda tých častiach sveta, ktoré sú veľmi zaľudnené, stúpa tam hladina oceánov a tieto problémy sú tam veľmi viditeľné a vážne. Chudobnejšie regióny, ktoré sú ohrozené záplavami, ešte viac chudobnejú. A to sa týka aj nás, nielen krajín juhu.

Niektorí o klimatických zmenách stále pochybujú. Prečo podľa vás majú v spoločnosti taký vplyv?

Novinári robia chybu, keď pochybovačom dávajú rovnaký priestor ako tým, ktorí na klimatické zmeny upozorňujú, nazdáva sa nositeľka Pulitzerovej ceny Deborah Nelsonová. FOTO: NADÁCIA TATRA BANKY

„So študentmi sme robili prieskum z dát o náraste hladiny, ktoré zaznamenávajú malé prístroje na pobreží. Zistili sme, že ten počet sa za 60 rokov stroj- až spätnásobil.“

Myslím si, že za to čiastočne môžu novinári, pretože pochybovačom dávajú rovnaký priestor ako tým, ktorí na klimatické zmeny upozorňujú. Podľa mňa by ten priestor nemal byť rovnaký. Ako novinári by sme mali vedieť dobre čítať vedecké fakty a pochopiť, ktoré sú skutočne závažné a vedecké. Takým treba dať váhu a venovať im o 70 percent viac priestoru ako tým, ktoré nie sú vedecky dostatočne podložené. Ten priestor bol však príliš vybalansovaný.

Čiže aj novinárom občas chýba kritické myslenie a čítanie s porozumením? Novinári sú tiež ľudia. Často akoby sa aj oni obávali vedy. Neradi vidia grafy, štatistické údaje a majú tendenciu viac písať o vede, ako skúmať fakty. To sa však pomaly mení,

novinári musia vedieť pracovať s vedeckými faktami.

Nie je za spochybňovaním vplyvu ľudí na klímu aj neochota vzdať sa časti komfortu?

Zaoberala som sa aj tým, prečo je pre ľudí ťažké začať konať, ak majú dostatočné informácie. Určite máte v niečom pravdu. Myslím si však, že problém môže byť aj v tom, že ľudia sa neradi pozerajú za horizont zajtrajška. Ak sa o niečom tvrdí, že to príde o sto rokov, pre ľudí je to príliš ďaleko na to, aby sa tým zaoberali. A to aj napriek tomu, že následky klimatických zmien vidno už teraz. Je to ľudská povaha.

Do akej miery sú klimatické zmeny témou americkej kampane pred prezidentskými voľbami? V prvom rade jeden kandidát klimatické zmeny nespochybňuje a druhý ich spochybňuje. Navyše aj v Kongrese sa stále len debatuje o tom, či klimatické zmeny sú, alebo nie sú. Je podstatné, kto bude zvolený za prezidenta, keďže sa môže stať, že bude prezident, ktorý ani neverí na klimatické zmeny, a Kongres to v podstate podporuje, lebo o tom len diskutuje. Informovanosť sa však vďaka tlačí a rôznym mimovládкам zvyšuje a vyzerať to tak, že Američania o tejto téme veľa diskutujú, je pre nich podstatná.

© AUTORSKÉ PRAVA VYHRADENÉ

— struči

Sacharovovu dostali jezdky

Sacharovovu cestu myslenia odvážajú rúpy Nádji Murz Hadžiovej-Bašákam, ktoré pomôžu a defom, obeť ho Islamského š...

V Džungli zos...

V zrušenom táb francúzskeho C... aj ako Džungla, stredy na štvrtku nebol niekoľko ranov, medzi n... nepľoetých b... dospelého. (SITA)

INZERCIA

KU

• Kúpim vše... dobí socialism... zánského odb... ky, I. a II. sv... gí. Odznaky, medaile, ša... príbly, čepice, hodinky, ma... knižky, leteck... zdra na pistol... celá alba, kror... vojenské obra... upomínkové p... formy i poško... generálské, le... ské pohranič... sadkářské, S... T: 0908 171 0

• Kúpim staré... hy. Tel.: 02... 0904 514 411

RÓ

• Predám zabe... čovňu mot. vo... 403 201 BA.

PRE

• Drevodom 9... komplet cen... 25.900 €, zľ... 0902 836 330

SŤAHO
BYTY-KANCELÁRIE
TR
NA
E
02/ 654
0905 6